פינת הסמים

(המשך מעמוד 55)

„הרופאים שמטפלים בנרקומנים אינם מסוגלים לעמוד בלחצים המופעלים עליהם. אני מניח שהם רושמים כמויות גדולות של כדורים לא מפני שעומדים לפניהם ילדים טובים. מדובר בציבור שבגלל בעיותיו המיוחדות קשה מאוד להתחוכח עימו. הנרקומנים באים אל הרופאים, בדרך כלל עם אישורים פסיכיאטרים, שממציצים לרשום להם אדולאנים. הרופא מתקשה לקבוע לכמה כדורים זקוק הנרקומן באמת ו־כמה הוא מתכוון למכור לסוחר.

„ישנם גם רופאים שאולי ה־תשלום הוא הדבר שקובע אצלם, אך זהו שוב עניין לטיפולה של המישטרה. בעבר כבר נתפסו רופאים כאלה והועמדו לדין. אבל אלה הם, לדעתי, מיקרים שוליים. הבעיה המרכזית היא שהרופאים עומדים חשופים מול לחצים ו־סבור שהפיתרון הוא בהקמת מוסד גדול, שבו יהיה פיקוח אישי על כל מתמכר. אולם מוסד כזה אסור שיימסר לידיים פרטיות, המושפעות משיקולים של רווח. מוסד כזה חייב להיות מנוהל על־ידי מישרד־הבריאות עצמו.„

בעל בית־המרקחת מודה כי ה־מצב הנוכחי, שבו מגיעים אליו נרקומנים כשברשותם מירשמים למאות כדורים, מזרים לכיסו רווחים גבוהים. אולם הוא מעיד על עצמו כי הוא חרד לבעיית הסחר באדולאנים. „אני מוכן לעבור ל־מרכז שיקום מסודר כבר מחר,„ מצהיר רייס, שבבעלותו בית־מרקחת נוסף בכיכר־המדינה בתל־אביב. „אבל מי שמכשיל אותי זה דווקא מישרד־הבריאות. הפקידים שם מתנהגים כאילו הם עושים הכל למנוע ממני הקמת מרכז כזה. הם פסלו כבר מקום אחד שמצאתי כמתאים לכך ודוחים את העניין באמצעות ועדות. גם העירייה מעֵרימה עלי קשיים בטענה שהנרקומנים הם מיטרד.„

„כסף עשיתי כבר מספיק„

רֹ אכן, בעלי החנויות ובתי־הקפה בקירבת בית־המרקחת ברחוב דיזנגוף מרבים להתלונן על הסרדות מצד נרקומנים. הם טוענים כי מראה הנרקומנים הכושלים ומתמוטטים ברחוב הוא דוחה, וכי אין זה המקום המתאים לחלוקת תחליפי־סמים.

רייס מבין ללב שכניו מסביב, אך אינו מתייחס אל הנרקומנים כאל מוקצים מחמת מיאוס. הרוקח בן ה־38, שעלה ארצה מאנגליה לפני עשר שנים, עסק בחלוקת תחליפים למתמכרים גם בארץ מו־צאו. אחד מכישוריו מאפשר לו להתמודד עם לקוחות מסוכנים — חגורה שחורה בג'ודו, שהוא נושא על מותניו. אולם לדבריו זה אינו הכל. „צריך לבנות איתם יחסים מתוך כבוד הדדי,„ הוא מסביר. „כך הם נרגעים ואינם עושים בע־יות.

„אני מתייחס אליהם כאל שווים, והם מעריכים את זה. הם מתייחסים אלי כאל חבר ובאים אלי עם בעיותיהם. לרבים מהם עזרתי וזיר־דתי מקומות עבודה. מצד שני הם יודעים שאני מקפיד על מישמעת ואצלי בחנות מתנהגים בהתאם. אני גם מדבר איתם ומבקש מהם להתנהג יפה מחוץ לחנות, וזה די מצליח. בזמן האחרון כימ־עט שאין בעיות.

„הדבר החשוב לי ביותר כיום הוא לעבור למקום מסודר, שבו אוכל באמת לעזור לנרקומנים. אני רוצה לעשות זאת כיוון שיש לי מכך סיפוק רב. כסף עשיתי כבר מספיק, עכשיו הגיע הזמן לדאוג להם. יש לי כבר צוות של פסי־כיאטרים, עובדים סוציאליים ורופ־אים, שמוכן להתחיל לעבוד אצלי מיד. לדעתי, על רקע הביורוקר־טיה השוררת במדינת ישראל ד״ר־קא אדם פרטי יכול להתמודד עם הבעיות האלה ולא מישרד ממשל־תי. ואני חושב שאני מתאים לכך.

„כסף זאת לא בעיה. יש לי תור־מים מחוץ־לארץ, שמוכנים להע־מיד לרשותי סכומים גדולים, כדי להקים את המרכז שאני חולם עליו. מה שצריך זה קצת נכונות ורצון טוב מצד מישרדי הממשלה, ובמ־יוחד מישרד־הבריאות, כדי להזיז את העניינים.„

יפי היימן ■

קורא יקר

(המשך מעמוד 3)

בלתי־חוקית למקום חשוד, הם בלתי־רלוונטיים.

מה חשוב יותר? פעולת המישטרה במיסגרת החוק, חופש העיתונות, מהימנות המידע הנמסר על־ידי המישטרה — כל אלה אינם בעיני עניינים בלתי־רלוונטיים, מישגיים או שוליים. בתפיסה שלי, עניינים אלה נוגעים לעצם המישטר בארץ ולקיום הדמוקרטיה.

השיטות הפסולות מסכנות את הדמוקראטיה, המבוססת על אמון הדדי מינימלי בין השילטון והציבור.

גופות בלבנון

הדבר אינו נוגע רק למישטרה. הוא נוגע גם לצבא.

היו ימים כאשר כולנו האמנו להודעות של דובר צה״ל בעיניים עצומות.

כאשר היו הערבים מודיעים כי בפעולה מסויימת נהרגו תריסר חיילי צה״ל, ודובר צה״ל היה מודיע כי נפצע רק חייל אחד שלנו, היה זה סוף־פסוק. פעמים רבות שאלו אותי עיתונאים זרים, מדוע אני סומך על הודעות צה״ל, ותשובתי היתה: „מפני שצה״ל אינו משקר, בארץ קטנה כמו שלנו גם אי־אפשר לשקר. פשוט לא כדאי. אי־אפשר להעלים אבידות. צה״ל יודע שכדאי לו להגיד את האמת.„

הדברים שיכנעו, וגם בעולם האמינו לדובר צה״ל. היה זה נכס שלא יסולא בפז.

בשנים האחרונות התערערה אמונה זו, בעולם וגם בארץ.

כולנו יודעים עכשיו כי הוד־עות צבאיות על המתרחש בשט־חים המוחזקים הן לעתים קרובות שיקריות במהותן. האמת נאמרת רק לעיתים רחוקות, כשאין ברי־רה. מעלימים, מטשטשים, מוסיפים משנים. כיום אין עיתונאי זר שפוי, אחד, המטפל בשטחים המוחזקים, המתייחס ברצינות להודעות צה״ל. כל אחד נוסע למקום כדי לברר בעצמו מה התרחש. כשגירסת בני־המקום סותרת את הגירסה של ה־מימשל הצבאי, נוטה העיתונות ה־עולמית להאמין לבני־המקום. כ־אשר שילטונות צה״ל מונעים מ־צוותות זרים להגיע למקום, או מצמידים אליהם „מלווים„ כפויים, נעלם כל שריד של אמון.

לולא מצב זה, אי־אפשר היה להבין מה התרחש, לאחרונה, סביב פרשת חמש הגופות בדרום־לבנון. החיילים ההולנדיים של הכוח ה־בינלאומי דיבקו בגירסה כי אנשי צה״ל התעללו בגופות. צה״ל הכ־חיש זאת בתוקף. למי להאמין?

פעם היה זה מובן מאליו בעולם, שיש להאמין לצה״ל. כיום המצב הוא, במיקרה הטוב ביותר, תיקו.

לא פעם קורה שמתפרסמת הר־דעה שיקרית על מה שקרה ב־רמאללה או בבית־לחם על־ידי מקורות צבאיים מקומיים. אולם ה־עיתונאי אינו מבחין בין ידיעה של מקור צבאי במימשל הצבאי ובין הודעה רשמית של דובר צה״ל. כך מוצא את עצמו דובר צה״ל — כיום יעקוב אבן — ב־מצב של סחף האמינות, גם כשהוא עצמו אינו אשם בכך.

מהלומה מוחצת על האמינות הנחית מרדכי גור, באחד הדיונים על מעשי־הזוועה שהתרחשו במה־לך מיבצע־ליטאני. כדי להצדיק את עצמו, טען גור, כי מעשים כאלה נעשו תמיד, ואין חידוש ב־שיטה זו. עיתונאים הצביעו על כך שהודעות צה״ל הכחישו תמיד מעשים כאלה — כגון הפגזת כפ־רים אזרחיים שלווים כנקמה על מעשה חבלה, הפצצה בלי אבחנה, וכו׳. גור הגיב על כך ברצינות גמורה. הוא רמז שהודעות צה״ל מסוג זה היו תמיד כוזבות, ושכל בר־דעת בארץ ידע זאת.

כך נהרס דבר שאין לו תיקון, נכס של צה״ל שהיה שווה הרבה כלי־נשק.

במדינה

מישפט

שוחד לפרקליטות

הצעת תנורי חימום למישרד המישפטים — האם יש בה משום שוחד לפרקליטים?

עורך־הדין מיכה כספי אינו מז־דמן בכל יום לפרוזדורי הפרקלי־טות. אבל כאשר נקלע לשם, לרגל עיסוקיו, לפני כשבועיים ימים, עשה מעשה בלתי שיגרתי. הוא עיין בלוח המודעות ולפתע הרים ידו ותלש מודעה גדולה שהיתה תלויה בו.

ימים ספורים אחר כך, כאשר הופיע עורך־הדין כספי בתיק ש־בו נאשם בנימין יוחננוף במתן שו־חד לקציניס רוממיה הלוי סגל ובן־ציון מור — שלף עורך־הדין מתיקו את המודעה שתלש מה־לוח, פרש אותה בפני השופט דויד ולך ואמר: „יש לי כאן קוריוז. אם אדוני יסתכל, יראה כי זוהי מודעה של חברת אמק״א, המציעה תנורי־חימום בתנאים מיוחדים ל־עובדי מישרד־המישפטים. יתכן מאוד כי יום אחד תאלץ הפרקלי־טות להגיש מישפט פלילי נגד חב־רה זו, ואז יוכל אולי מישהו לס־עון, כי היתה כאן הצעה למתן שוחד, וכי החברה ניסתה לשחד את הפרקליטים כדי לשאת לה פנים.„

פרקליט כספי
פרקליטים יעמדו לדין

בכך ניסה הסניגור לשכנע את בית־המישפט, כי כל מה שעשה שולחו, כאשר ארח את הקצינים בארצות־הברית בשנת 1974, לא היה בו משום שוחד.

מכונות יקרות־ערך. יוח־נגוף הוא בעל מניות עיקרי בחב־רת מחשבים, איי־פי־אי. הלקוח הגדול ביותר של החברה הוא מישרד־הביטחון. מחשבים הם מכו־נות יקרות־ערך, ואנשים מועטים מאוד מבינים בהן. לכן יש מיש־קל רב לדברים של המומחים בשטח זה, לפי המלצותיהם יקנה מישרד־הבטחון את המחשבים היקרים.

בשנת 1974 נשלחו שני הקצינים לארצות־הברית במיסגרת תפקידם. הם תאמו מראש עם יוחננוף כי ייפגשו בדנוואר אשר במדינת קו־לוראדו. מישרד־הביטחון אמנם שי־לם את הוצאות נסיעתם ונשא ב־אש״ל שלהם, אבל לדברי כתב־התביעה נשא יוחננוף בהוצא־ת בתי־המלון היקרים שבהם התארחו — בארצות־הברית בסך של יותר מ־300 דולר לאיש, ובאנגליה בסך של 37 ליש״ט לאיש.

השופט ולך מנסח עתה את פסק־הדין, אולי בעזרת המודעה התמי־מה של תנורי־החימום.

הרצח הכפול

זוהר בבית־המישפט

בעוד שכל העיניים נישאות אל הדרמה המתגלה במישפט הרצח הכפול, מתנחיות דהן כמה וכמה דרמות נסתרות מאחרי הקלעים

מאחורי כל נאשם ניצבת אשה או מאהבת, ולפעמים שתיהן גם יחד. והמתח העולה לפעמים בש־טח הרומנטי אינו נופל מהמתח המישפטי.

הרומן הגדול והגלוי לעין הוא של הנאשם העיקרי, טוביה אושרי, והנאשמת שרה („שורי״) דנוך. שרה קטנת הקומה היא אשה נאה ושובבה. עיניה הצוחקות נעות כל הזמן, ושפתיה כמעט תמיד פשו־קות בחיוך. הצעירה בת ה־32 הס־פיקה הרבה בחייה. היא היתה נשו־אה, התגרשה כאשר בתה הקטנה היתה תינוקת, ועבדה כפקידה. אז הכירה את עמוס אורין, שזה עתה השתחרר משירותו בצה״ל. השניים התאהבו ועברו לגור יחדיו.

שלושה חודשים אחר כך, כאשר נעצר אורין, נעצרה עמו גם שרה, בחשד, כי היא סייעה לו ברצח איש ברינקס. אך היא שוחררה אחרי ימים מעטים, והיתה עדה במישפט.

שמונה שנים עברו מאז, וכאשר השתחרר אורין ממאסרו, היתה כבר שורי אהובתו של טוביה אוש־רי, וגם לו ילדה בת.

סממן בוהמי. בתחילת המיש־פט ביקש סניגורה של שרה, עורך־הדין צדוק צארום, כי שולחתו, ה־משוחררת בערובה, תוכל לבוא ל־מישפט ולהיעדר ממנו כרצונה. בית־המישפט נעתר לו. ובכל זאת, כמעט מידי בוקר פורצת שרה לאו־לם כרוח סערה. עיניה השחורות רושפות ושערה השחור כפחם מת־נועע באלפי תלתלי. היא נראית בתנועה מתמדת. למרות היותה אם לשתי בנות, נראית שרה כנערה צעירה. היא לבושה בדרך כלל ב־מכנסיים הדוקים ומגפיים, בתוספת איזה סממן אופנתי בוהמי. לפע־מים מותגיית קסיפה מרוקמת, או ארנק גדול ומעניין. היא אינה יוש־בת ליד הנאשמים האחרים, על ספסל הנאשמים, אלא מוצאת לה מקום באיזו פינה באולם, לרוב ליד אחותה הגדולה, בת־שבע, רעייתו של רחמים אהרוני.

דימיון מישפחתי בולט ניכר ב־שתי האחיות היפות. אך שתי ה־אחיות, למרות הדימיון, הן טיפו־סים שונים. שרה היא הבוהמית שבין השתיים, ואחותה הגדולה היא טיפוס יותר סוליד.

בת־שבע, שבעלה נמלט לחוץ־לארץ, מבלה גם היא את כל הבק־רים באולם המישפט. גם שערה ארוך ושחור כפחם, אך היא מחיי־כת לעיתים רחוקות יותר. גם היא לבושה בדרך כלל במכנסיים, ולהם היא מתאימה מידי ישיבה מעיל או שכמיה סרוגים ומיוחדים. היא נראית טיפוס יותר ספורטיבי מ־אחותה הצעירה. בת־שבע יושבת במישפט כאשר בידה פינקס, והיא רושמת בו בהתמדה את הנאמר במישפט.

נוף חטוב. ליד שתי האחיות יושבת בדרך כלל גיסתן, מרים דנוך, אשתו של ישראל. מרים צעירה בשנים רבות מבעלה, והיא אשה נאמנה להפליא. למרות שיש לה ילדים בגיל בית־הספר, אין היא

בעלי חנויות ובתי־הקפה אינם רוצים לראות נרקומנים כושלים ומתמוטטים בשכונתם. אך הרוקח מתייחס אליהם בכבוד וכאל שווים.